

PERSONVERNERKLÆRING: PIRLS 2021 SPØRRESKJEMAER TIL LÆRERE, SKOLE OG FORELDRE

Kontaktinformasjon til ansvarlige institusjoner:

Utdanningsdirektoratet
Schweigaards gate 15 B
0191 Oslo
Telefon: 23 30 12 00
E-post: personvernombud@udir.no

og

IEA
Keizersgracht 311
1016 EE Amsterdam
Nederland
Telefon: +31 20 625 3625
E-post: secretariat@iea.nl

Hvorfor samles og analyseres disse dataene?

Dataene som samles inn i forbindelse med PIRLS 2021 (Progress in International Reading Literacy Study), skal kun brukes til vitenskapelige formål. PIRLS er et forskningsprosjekt innen utdanning som støttes av IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement).

Det er Kunnskapsdepartementet som har bestemt at norske skoler skal delta i PIRLS. Deltakelse i PIRLS er obligatorisk iht forskrift til opplæringsloven §2-4 Prøver, utvalsprøver og andre undersøkingar. Friskoler har en tilsvarende plikt fastsatt i forskrift til friskoleloven § 2-4. Les mer her: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/internasjonale-studier/obligatorisk-a-delta-i-internasjonale-undersokelser/>. Utdanningsdirektoratet er ansvarlig for behandling av opplysninger, sammen med IEA. Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning (Lesesenteret) ved Universitetet i Stavanger har fått i oppdrag å gjennomføre PIRLS-studien, og gjør dette i tråd med instruksjer fra Utdanningsdirektoratet. Lesesenteret har signert databehandleravtale med Utdanningsdirektoratet og er underlagt taushetsplikt.

Hvilke opplysninger samles inn?

Lærerne i PIRLS-klassene ved skolene som deltar, bes om å fylle ut lærerspørreskjemaet for å gi informasjon om de(n) deltakende klassen(e), undervisningspraksis og leseundervisning, lekser, klassemiljø, det å være lærer, skolens vekt på akademiske prestasjoner, vurdering av lesing, samt noen få spørsmål om egen erfaring og utdanning.

Rektorene (hvis en rektor ikke er tilgjengelig, brukes en annen person i skoleledelsen) ved skolene som deltar, bes om å fylle ut skolespørreskjemaet for å gi informasjon om skolen og dens ressurser, om undervisningstid, erfaring og utdanning, samt skolens opplæring/undervisning knyttet til lesing.

Foreldre/foresatte til elevene i PIRLS-klassen(e) bes om å fylle ut spørreskjema til foreldre/foresatte for å gi informasjon om tidlige leseaktiviteter og språkbruk i hjemmet (begrenset til bruk av «norsk», «svensk/dansk» eller «annet»), skolestart, ressurser i hjemmet og tanker om barnets skole, egen utdanning, yrke og bakgrunn, samt noen spørsmål om effekter av COVID-19-pandemien på barnets skolegang og læring.

- Det er frivillig for lærere, rektorer og foreldre å fylle ut spørreskjema.
- Dersom man ikke fullfører eller svarer på spørreskjemaet, medfører det ingen ulemper for respondenten. Det er lov til å hoppe over spørsmål eller avbryte besvarelsen underveis.
- Et besvart og innsendt spørreskjema betraktes som samtykke til deltakelse.
- Etter at besvarelsen er innsendt, er det fortsatt mulig å trekke seg fra undersøkelsen uten å oppgi grunn.
- Dersom noen ønsker å trekke seg, må dette gjøres innen 1. august 2021. Alle opplysninger som er lagret før denne datoen, vil da bli slettet og ikke prosessert videre.

- Den som ønsker å trekke seg, må sende beskjed til Lesesenteret via følgende e-postadresse: pirls2021@uis.no
- For spørsmål om personvern, ta kontakt med personvernombud@udir.no

Hvilke typer data samles inn?

Data fra hvert eneste besvarte PIRLS-spørreskjema blir samlet og lagret. Data lagres i form av tall som representerer valgmuligheter (for eksempel, et flervalg-spørsmål). Spørreskjemaene er nettbaserte for lærere og rektorer. Foreldre kan velge om de vil svare nettbasert eller på papir. Dersom utfyllingen skjer på nett, lagres også informasjon om det første og siste tidspunktet for pålogging, antall ganger respondenten har logget på, antall spørsmål som er besvart og om spørreskjemaet er sendt inn.

Informasjonen som gis i spørreskjemaene (enten de er nett- eller papirbaserte) kan ikke brukes isolert til å identifisere deltakere ved navn, men et identifikasjonsnummer (ID) lages for å kunne identifisere den aktuelle skole/lærer/foresatt slik at vi kan kontrollere at databasen opprettes korrekt. Det betyr at dine data blir pseudonymiserte. Sammenhengen mellom ID-nummeret og rektor/lærer/foresattes navn er kun kjent for skolekontakten og for de som arbeider i PIRLS-prosjektet, og lagres skilt fra besvarelsene. Sammenhengen mellom ID og navn blir aldri offentliggjort til noen andre, heller ikke til IEA.

Hvor, hvordan og hvor lenge lagres data fra PIRLS?

PIRLS-data lagres pseudonymt og sendes fra det norske PIRLS-prosjektet til IEA via en trygg FTP-tjener i en pseudonym form. Besvarelsene håndteres av IEA i Hamburg i Tyskland, som benytter seg av Hetzner Online GmbH i Tyskland (et ISO-27001-sertifisert selskap) for den tekniske driften. Eksterne personer eller systemer har ikke tilgang til dataene. IEA-ansatte som har tilgang til dataene har fått opplæring i hvilken behandling av dataene som er tillatt, og de er underlagt taushetsplikt.

PIRLS-dataene endres fra pseudonymisert til anonymisert form vår/sommer 2022, når den internasjonale forskningsdatabasen opprettes (se Offentlig tilgjengelighet, under).

Med hvem deles data fra PIRLS?

IEA i Hamburg sender de pseudonymiserte besvarelsene til International Study Center (ISC) ved Boston College i USA, som leder PIRLS. Overføring av data til ISC gjøres via en sikker FTP-server. Fordi USA er et tredjeland (land utenfor EU/EØS), er overføringen underlagt egnede sikkerhetstiltak og den reguleres i en spesifikk databehandlingsavtale i tråd med europeiske standardbestemmelser (European Standard Contractual Clauses) vedtatt av Europeisk Kommissjonen. De personene ved ISC som har tilgang til dataene for å analysere de, har signert taushetsavtaler. Fra ISC deles også dataene tilbake, igjen via sikker FTP-server, med det norske PIRLS-prosjektet (ledet av Lesesenteret).

Andre data relatert til informasjon fra lærere, rektorer og foresatte, og sammenstilling av disse

I tillegg til lærere, rektorer og foresatte, blir også elevene bedt om å fylle ut et spørreskjema. Se egen personvernerklæring for elever her: <https://www.uis.no/nb/lesesenteret/pirls2021/deltakere> Informasjon fra samtlige kilder blir knyttet sammen i den endelige internasjonale forskningsdatabasen.

Offentlig tilgjengelighet

Den endelige internasjonale forskningsdatabasen blir offentlig tilgjengelig på følgende nettsteder: <https://www.iea.nl/data> (Hamburg, Tyskland) <https://timssandpirls.bc.edu/index.html> (Boston, USA)

Alle data i databasen er anonymisert, og kan ikke kobles tilbake til individer.

Automatisert beslutningstaking og profilering

Det gjennomføres ingen automatisert beslutningstaking, inkludert profilering, som beskrevet i artikkel 22 EUs personvernforordning (GDPR), basert på besvarelsene.

Dine rettigheter

Har du spørsmål til behandling av dine personopplysninger eller ønsker du å benytte deg av din rett til innsyn, kan du ta kontakt med personvernombud@udir.no eller Lesesenteret på pirls2021@uis.no. Det er gratis å utøve sine rettigheter.

Vi besvarer din henvendelse så fort som mulig, og senest innen 30 dager. Du kan lese mer om innholdet i disse rettighetene på Datatilsynets nettside.

Du har også rett til å klage til relevant tilsynsmyndighet, som i Norge er Datatilsynet (postkasse@datatilsynet.no).